

rij in de Heerenstraat. De boosdoener was een zekere Adrianus (zijn achternaam is niet ingevuld) die daar vanaf mei 1737 zes weken als knecht had gewerkt maar zich geërgerd had aan het zedelijk gedrag van zijn werkgever en diens naaste collega's. Deze ergernis hield verband met het feit dat een jaar eerder twee personeelsleden, een zekere Stoffel en Kaatje, uit de vleeshouwerij waren ontslagen onder verdenking van sexuele contacten die tot zwangerschap hadden geleid. De notaris tekende uit de mond van de comparanten op dat Adrianus op de bewuste avond tussen acht uur en half negen in de Heerenstraat arriveerde 'en aldaer heeft gestelt een groot rumoer en geweld, gestadig schellende en slaende, en trommelende met vuysten op de deur en vengsters van de huyzinge van de requiranten, en onder 't uytspreeken van zeer gruwelijke en verschrikkelijke vloekwoorden den requirant (Hodenpijl, v.L.) heeft uytgeëyst, zeggende: "Laet er maer een uytkomen"'. Volgens Adrianus had niet Stoffel zich aan sexueel misbruik van het dienstmeisje schuldig gemaakt, 'maar gij fijne blixemskind Philippus Hodenpijl hebbe het met uw eyge bast gedaen'. Mede verwijzend naar de godsdienstige activiteiten van de huisbewoners, voegde hij 'met en onder 't uytspreeken van vreesselijke vloekwoorden, te gruwelijk om te melden, daer vorders bij: "jou fijne honden, gij hebt de naem dat gij Collegie met malkanderen hout, maer gij ('t zij met reverentie geschreven) neukt malkander af, en gij zuyp uw zelve meenigmael zoo vol, dat gij nae malkanderen moet tasten, ik heb het zelfs door 't sleutelgat van de deur gezien"'. Pogingen van voorbijgangers om de oproermaker van het huis te verwijderen mochten niet baten: steeds terugkerend heeft Adrianus de huisbewoners, die angstvallig de deur op slot hielden, door schelden en vloeken uit de slaap gehouden¹⁸).

Uit het voorgaande blijkt dat Pieter Knabbenhouwer ten minste vanaf 1736 het middelpunt vormde van een conventikel van gelijkgezinden dat niet alleen — om kerkelijke en leerstellige redenen — bij de gereformeerde kerkeraad, maar — om sociale en morele redenen — ook in de publieke opinie vraagtekens opriep. Zelf schreef de Rotterdammer in 1742 over degenen 'met welke ik, tot onze onderlinge stigtinge, van veel jaren lang een kleine oefening of wekelijksche bijeenkomst in deze stad houde'¹⁹). Het ontstaan van onze sekte, voorzover de persoon van Pieter Knabbenhouwer daarin betrokken was, is daarmee uiteengezet. Het pamflet tegen de Knabbenhouwers brengt ons echter op het spoor van een tweede hoofdpersoon, die op het eerste gezicht los van de eerste schijnt